

BELEID

Pedagogisch beleid

VVE Spelenderwijs Het Ooievaarsnest

Versie februari 2021

Inleiding Pedagogisch Beleid Spelenderwijs Het Ooievaarsnest

Dit pedagogisch beleid gaat over wat wij belangrijk vinden in de opvang en zorg van kinderen. Hoe wij dit doen staat in ons pedagogisch beleid beschreven.

Het beleid bestaat uit 3 delen:

- Deel 1: pedagogische uitgangspunten op de groep. Dit deel beschrijft de manier waarop pedagogisch medewerkers op de groep werken.
- Deel 2: organisatorisch onderdeel van het pedagogisch beleid.
- Bijlagen: de locatiegebonden afspraken van Spelenderwijs Het Ooievaarsnest.

DEEL 1: Pedagogische uitgangspunten

1.1 Missie

Kinderopvang 't Herdertje is een organisatie vol ontwikkeling waar iedereen, kinderen ouders, medewerkers en samenwerkingspartners zich veilig en gezien voelen.

1.2 Visie

Liefdevolle opvang heeft een belangrijke plek in onze organisatie. Liefdevolle opvang en oog voor ieder kind is essentieel voor het scheppen van een omgeving waarin ieder kind zich geborgen, veilig en vertrouwd voelt. Dit is de veilige basis van waaruit kinderen open staan om te leren en zich kunnen ontwikkelen.

Deze veilige basis noemen wij ook wel het 'Herdertje gevoel', een uitdrukking die iedere medewerker van Kinderopvang 't Herdertje voelt.

In de zorg en begeleiding van de kinderen hebben de medewerkers zowel oog voor de groep als geheel, als voor elk individu in de groep. Ieder kind is anders en wij hebben oog voor de mogelijkheden van elk kind.

Kinderen leren van elkaar. Onze medewerkers benaderen de kinderen op positieve wijze en stimuleren een positief onderling contact. Kinderen leren al vroeg bij Kinderopvang 't Herdertje om elkaar te helpen en wij hebben veel aandacht voor het groepsproces en een positief groepsgevoel.

Kinderen leren van spelen en ontdekken. Met veel zorg en aandacht worden onze groepsruimtes ingericht; door het aanbod van verschillende speelhoeken met uitdagend materiaal en door een gevarieerd programma krijgen de kinderen alle mogelijkheid om zich op velerlei gebied te ontwikkelen. Het programma heeft vaste onderdelen en rituelen, welke zorgen voor duidelijkheid en veiligheid.

Met een veelzijdig aanbod van activiteiten zorgen wij dat kinderen zich volop op eigen wijze kunnen ontwikkelen.

Bij Kinderopvang 't Herdertje werken de meest liefdevolle medewerkers. Alle medewerkers werken met plezier aan de ontwikkeling van kinderen, zichzelf en de organisatie. Nieuwe collega's worden warm ontvangen zodat ook medewerkers zich veilig voelen om zich te ontwikkelen. Fluitende medewerkers betekent blije kinderen en tevreden ouders.

We kennen de ouders. We luisteren goed naar hun vraag en zullen hier binnen onze mogelijkheden gehoor aan proberen te geven. We hebben oog voor de situatie waar het kind opgroeit. Door goed op de hoogte te zijn van de

thuissituatie kunnen we de kinderen het beste in hun ontwikkeling begeleiden. Voor ouders is Kinderopvang 't Herdertje een veilige en warme plek waar zij met volledig vertrouwen hun kind kunnen brengen.

Kinderopvang 't Herdertje is een kleine flexibele organisatie waar we gewend zijn te werken met korte lijnen. Dit betekent voor ons dat wij allemaal, van pedagogisch medewerker tot directeur, persoonlijk betrokken zijn bij de kinderen, hun ouders, de medewerkers en onze samenwerkingspartners. Het zorgt ervoor dat wij direct in kunnen spelen op vragen en behoeften die op elke locatie weer anders liggen. Bij Kinderopvang 't Herdertje ligt de focus op kwaliteit. We werken dagelijks bewust aan de kwaliteit van opvang en de ontwikkeling van medewerkers. Kinderopvang 't Herdertje blijft hierdoor opvang leveren van hoog niveau en is toekomstbestendig. Kinderopvang 't Herdertje is op de hoogte van de ontwikkelingen in de branche en groeit mee in deze ontwikkelingen. We omarmen kansen en ontwikkelingen als dit iets toevoegt of verbetert aan Kinderopvang 't Herdertje zodat we klaar zijn en blijven voor de toekomst. Onze flexibiliteit, ondernemingszin en daadkracht om inhoudelijk te groeien maakt dat wij graag nieuwe uitdagingen aangaan. Hierbij zijn wij niet bang om buiten de lijnen te denken. Kinderopvang 't Herdertje is een organisatie waarbinnen iedereen denkt in mogelijkheden en het gewenste toekomstbeeld!

2. Pedagogische doelen van 't Herdertje

In de wet zijn de 4 pedagogische doelen van Riksen-Walrave opgenomen als definitie van verantwoorde kinderopvang. Deze doelen zijn de leidend voor de manier van werken binnen Kinderopvang 't Herdertje en komen goed tot hun recht binnen de methode Startblokken. In dit pedagogisch beleid lichten wij toe om welke 4 opvoeddoelen het gaat en op welke wijze wij met deze doelen en Startblokken werken.

De 4 pedagogische doelen:

1. Het bieden van *emotionele veiligheid*. Hiermee wordt bedoeld dat wij kinderen een omgeving bieden waarin zij veilig *zijn* en waarin zij zich veilig *voelen*, waar zij zichzelf kunnen zijn.
2. Het stimuleren van *sociale competenties*. Hiermee bedoelen wij de manier waarop kinderen sociale vaardigheden opdoen in ons kindercentrum.
3. Het stimuleren van *persoonlijke competenties*. Kinderen ontwikkelen zich op persoonlijk gebied, zij ontwikkelen hun motorische vaardigheden, hun taalvaardigheden, hun cognitieve vaardigheden en nog veel meer..
4. *Overdragen van normen en waarden*. Door kinderen algemeen aanvaarde normen en waarden mee te geven, leren zij om te functioneren in een groep. Dit is goed voor nu, kinderen leren op positieve wijze met elkaar omgaan, maar ook voor later, waar zij als volwassenen zelfstandig moeten kunnen functioneren in onze maatschappij.

In dit pedagogisch beleid lichten wij toe hoe wij aan deze pedagogische doelen werken.

3. Spelenderwijs op weg naar school

De voorschoolse peutergroep Spelenderwijs heeft tot doel om kinderen alle kansen te bieden zich te ontwikkelen en te leren. Spelenderwijs worden zij voorbereid op het kleuteronderwijs.

Spelenderwijs op weg naar school betekent voor kinderen dat zij vanuit hun eigen stamgroep stapje voor stapje worden voorbereid op het basisonderwijs. Dit gebeurt in een veilige sfeer en sluit aan op wat ieder kind nodig heeft. Zo zal een kind dat nog veel behoefte heeft aan de veiligheid van de eigen stamgroep nog geen gebruik maken van

het open deuren beleid waarbij een klein groepje peuters even in een speelhoek van groep 1 mag spelen. Kinderen die daar wel klaar voor zijn wordt deze mogelijkheid wel geboden.

3.1 Samenwerking met school

Er is een hechte samenwerking tussen groep 1 en Spelenderwijs. Beide groepen bevinden zich vlak bij elkaar. Kinderen maken tijdens de Spelenderwijs ochtenden kennis met de leerkracht en de kinderen van groep 1. Dit gebeurt tijdens het buitenspelen op het schoolplein, waar zij elkaar dagelijks ontmoeten, maar ook wanneer een groepje oudste peuters even in de kleuterklas in een van de speelhoeken speelt. Of wanneer zij een boekje of puzzel van de kleuters lenen.

Het VVE programma is leidend voor zowel de peuters van Spelenderwijs als de kleuters van groep 1,2 en groep 3 van OBS Ooievaarsnest. Thema's lopen gelijktijdig en er is onderling overleg tussen pedagogisch medewerker VE en kleuterleerkracht om een doorlopende leerlijn te waarborgen.

Door de samenwerking met groep 1 zijn veel rituelen en gewoonten en lesprogramma op elkaar afgestemd, zodat kinderen van Spelenderwijs makkelijk kunnen invoegen in groep 1 wanneer zij 4 jaar worden. Bekendheid met deze rituelen geeft een gevoel van veiligheid. Er is een open communicatie tussen school en Spelenderwijs. Hoewel er een hechte samenwerking is, maken wij wel onderscheid tussen de peuterleeftijd en kleuterleeftijd. Spelenderwijs zorgt ervoor kinderen werkelijk spelenderwijs te laten ontwikkelen.

3.2 Startblokken als doorlopende leerlijn met school

Naast het kennismaken met de leerkracht, leerlingen en gewoontes van groep 1 biedt 't Herdertje op locatie Ooievaarsnest alle kinderen voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aan. VVE is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid van de overheid. Het doel is om peuters en kleuters met een mogelijke (taal) achterstand beter voor te bereiden op de basisschool. Niet alleen kinderen met een mogelijke (taal) achterstand profiteren van voor- en vroegschoolse educatie, alle peuters en kleuters hebben baat bij VVE.

Startblokken is een methode om de jongste kinderen te ondersteunen en te stimuleren zodat hun kansen op schoolsucces zullen toenemen. De accenten liggen op voorwaarden voor een optimale ontwikkeling (veiligheid en geborgenheid, zelfvertrouwen), op sociale en communicatieve competenties, op taalontwikkeling, beginnende geletterdheid en het leren van Nederlands als tweede taal.

Startblokken werkt met betekenisvolle thema's uit de belevingswereld van het kind. Kinderen ontwikkelen zich doordat zij bepaalde kernactiviteiten uitvoeren, bijvoorbeeld spel-, constructie-, en gespreksactiviteiten, in een uitdagende groepsruimte. Gedurende de thema's, die zo'n 4-8 weken duren, wordt de ruimte naar het thema ingericht en is er extra aandacht voor verhaal en kringactiviteiten. Daarnaast is de input van de kinderen belangrijk en daar wordt dan ook op ingespeeld.

4. Spelenderwijs biedt een veilige omgeving

Een van de uitgangspunten van Spelenderwijs is om een omgeving te bieden waarin kinderen veilig zijn en zich veilig voelen.

4.1 Emotionele veiligheid in de stamgroep

Spelenderwijs streeft ernaar een sfeer te creëren waarin kinderen zich geborgen en veilig voelen. De stamgroep is ingedeeld in speelhoeken die voor de kinderen herkenbaar zijn. De hoeken worden door de pedagogisch medewerker VE waar nodig aangepast aan het Startblokken thema. Dat maakt dat de hoeken voor de kinderen

tegelijktijd herkenbaar en uitdagend zijn. Zo zal de kast met ontwikkelingsmateriaal altijd puzzels bevatten, maar het puzzel aanbod is voor een deel afhankelijk van het thema. De huishoek zal bijvoorbeeld bij het thema “naar de dokter” verrijkt worden met spullen waarin kinderen zich kunnen verkleden als dokter of zuster. Ze wanen zich in een heus ziekenhuis doordat er een ziekenhuisbed staat en posters hangen van bijvoorbeeld een stethoscoop. Hierdoor ontstaan extra kansen voor het fantasiespel. In alle hoeken kunnen materialen toegevoegd of tijdelijk verwijderd worden.

Daarnaast wordt op de volgende manieren emotionele veiligheid geboden:

- Iedere groep heeft *vaste pedagogisch medewerkers*, zodat zowel de pedagogisch medewerkers als de kinderen elkaar goed leren kennen.
- De groep heeft naast vaste pedagogisch medewerkers ook *vaste groepsgeenootjes* waardoor echte vriendschappen ontstaan. Ieder kind zit in een *vaste stamgroep*.
- De pedagogisch medewerkers *zijn sensitief en responsief*, d.w.z. dat zij oog hebben voor ieder kind, dat zij aanvoelen wat ieder kind nodig heeft en daarnaar handelen.
- Ook het *vaste dagritme* zorgt voor een veilig gevoel; iedere ochtend op de groep heeft een *vaste structuur* met steeds terugkerende *rituelen* die de kinderen leren herkennen.

4.2 Emotionele veiligheid op weg naar school

Kinderen van Spelenderwijs maken stapje voor stapje kennis met de groep 1. Dit gaat geleidelijk. De jongste kinderen (2 jaar) spelen voornamelijk in hun stamgroep. Voor hen is het belangrijk dat zij de veiligheid ervaren van hun stamgroep. Wel ontmoeten zij op het schoolplein de kinderen en leerkracht van groep 1, die op hetzelfde tijdstip en op hetzelfde plein buiten spelen.

In de stamgroep wordt met rituelen gewerkt welke gelijk zijn aan de rituelen van groep 1. De kinderen leren deze rituelen herkennen. Rituelen zorgen voor herkenning en kondigen aan wat er gaat gebeuren. Weten wat er gaat gebeuren geeft een veilig gevoel. Door het gebruik van dezelfde rituelen zal de overgang naar groep 1 gemakkelijker verlopen.

De 3+ kinderen mogen wel eens spelen in een van de speelhoeken van groep 1. Dit kan op momenten waarop groep 1 is opgesplitst en er ruimte is voor een aantal peuters om met of zonder hun pedagogisch medewerker VE in de klas te spelen. Zo raken de kinderen spelenderwijs bekend met de groepsruimte van de kleuters, de kinderen van groep 1 en de leerkracht. De pedagogisch medewerker VE overlegt met de leerkracht van groep 1 wanneer dit mogelijk is en beoordeelt welke kinderen hier aan toe zijn.

Het thema van Spelenderwijs is afgestemd met de kleuterklassen. Wanneer het kind in de kleuterklas op bezoek gaat zal hij/zij hetzelfde thema tegenkomen, met dezelfde materialen. Omdat de manier van werken gelijk loopt bij zowel de kleuters als de peuters zal overstap naar school soepel verlopen. Ook dit werkt bevorderlijk voor de emotionele veiligheid van het kind.

5. Spelenderwijs stimuleert sociale vaardigheden

In de sociale omgeving van de groep ontmoeten kinderen elkaar en leren zij verschillende sociale vaardigheden (ofwel: sociale competenties) van elkaar en van de pedagogisch medewerkers VE.

5.1 Sociale competenties in de stamgroep

In de sociale omgeving van de groep ontmoeten kinderen elkaar en leren zij verschillende sociale vaardigheden (ofwel: sociale competenties) van elkaar en van de pedagogisch medewerkers. Dit gebeurt enerzijds vanzelf: door samenspel met andere kinderen en door te kijken naar de andere kinderen van de groep leren kinderen omgangsregels. Anderzijds lerende kinderen sociale vaardigheden van hun pedagogisch medewerkers.

5.2 Sociale competenties op weg naar school

In de stamgroep worden positieve contacten in de groep gestimuleerd. Kinderen spelen in groepjes samen of naast elkaar in speelhoeken. Zij kiezen zelf waarmee zij willen spelen. Wanneer de oudste peuters even mogen spelen in groep 1, dan spelen zij samen in een van de speelhoeken met de kinderen van groep 1.

Ook in groep 1 worden de kinderen gestimuleerd elkaar te helpen als iets niet lukt. Zo leggen de oudste kleuters bepaalde regeltjes uit aan de jongste kleuters. De leerkracht begeleidt de kinderen hierin. Kinderen van Spelenderwijs zijn hier aan gewend als zij naar groep 1 doorstromen.

6. Spelenderwijs stimuleert de ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden

Spelenderwijs en groep 1/2 willen samen een rijke leeromgeving aan kinderen bieden waarin veel ruimte is voor de ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden. In beide groepsruimtes zijn meerdere speelhoeken gecreëerd waarvan beide groepen gebruik kunnen maken. Zo mogen de oudste kinderen van Spelenderwijs soms in een speelhoek van groep 1/2 spelen, zoals bv de verfloek. De kinderen van groep 1/2 kunnen 's middags spelen in de speelhoeken van Spelenderwijs, wanneer de groepsruimte leeg staat.

6.1 Ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden in de stamgroep

Op allerlei gebied ontwikkelen kinderen zich en vergroten zij hun persoonlijke vaardigheden. Persoonlijke vaardigheden zeggen iets over het kind, waar het kind goed in is, waar de voorkeuren/interesses van ieder kind individueel naar uitgaan. Om de kinderen bij Spelenderwijs Ooievaarsnest zo optimaal mogelijk te begeleiden in hun ontwikkeling werken we met het VVE programma Startblokken.

Startblokken is gebaseerd op een ontwikkelingsgerichte visie. Hierbij wordt gekeken naar wat een kind al kan en naar wat een kind leuk vindt om te doen en te ervaren. Wanneer een kind plezier beleeft aan zijn (leer)ervaring zal het effect alleen maar groter zijn. De pedagogisch medewerker VE daagt de kinderen uit zich te ontwikkelen op verschillende gebieden, zoals samenspelen, redeneren, communiceren en onderzoeken. pedagogisch medewerkers VE zijn leidend in het ontwikkelingsproces, ze observeert, sluit aan bij de ontwikkeling van elk kind afzonderlijk, neemt actief deel in spelsituaties en geeft vorm aan de uitdagende en inspirerende omgeving.

- *Motorische vaardigheden*

Peuters en jonge kleuters zijn veel bewegend en manipulerend met voorwerpen en materialen bezig. Al kledderend, stapelend, duwend, rollend, zevend en gietend proberen ze greep te krijgen op de wereld om zich heen. Vormen van manipulerend spel die met allerlei materialen, zowel binnen als buiten, plaatsvinden, zijn niet alleen nodig om fysiek in te groeien in de activiteiten, maar ook om de taal te leren gebruiken of om zich voor te bereiden op rekenen en wiskunde. Het spel met objecten worden voorzien van noodzakelijke taal die de objecten benoemt en beschrijft. Spontane begrippen worden zo al spelend opgebouwd. De pedagogisch medewerkers VE zorgen ervoor dat de kinderen veel ruimte krijgen om te bewegen, ook binnen. De momenten van stil zitten duren nooit lang en worden afgewisseld met activiteiten waarbij de kinderen kunnen bewegen.

Kinderen kunnen fysiek steeds meer en gaan steeds een stapje verder. Vallen hoort daarbij, hierdoor leert het kind wat het wel en niet kan, het leert op het eigen lichaam te vertrouwen. Dit is goed voor het zelfvertrouwen. Onze pedagogisch medewerkers VE geven kinderen de ruimte om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Zij zorgen er echter wel voor dat de kinderen hierbij niet in gevaarlijke situaties terecht komen.

Kinderen oefenen hun fijn-motorische vaardigheden tijdens thema activiteiten zoals puzzelen, kleien, knutselen.

Afspraken stoeien

- Ken de verschillen tussen stoeien en vechten. Bij stoeien wordt meestal gelachen, zijn gezichtsuitdrukkingen ontspannen en beginnen kinderen om de beurt met stoeien. Bij vechten is het gezicht en met name de kaak gespannen en domineert meestal één kind het spel.
- Om het risico op verwondingen te verkleinen geven we de kinderen regels mee. De belangrijkste basisregels zijn: doe elkaar geen pijn doen en stop onmiddellijk als ander dat wil. Bespreek dit regelmatig met de kinderen.
- Blijf erbij zodat je er tussen kan komen als het toch te wild wordt en kies een geschikte ondergrond zoals matten op de grond of zorg dat de omgeving vrij is van obstakels.
- *Taalvaardigheden*

De pedagogisch medewerkers VE stimuleren de taalvaardigheden van de kinderen door dagelijks met de kinderen liedjes te zingen, voor te lezen (de kinderen maken gebruik van de bibliotheek van school), dingen uit te leggen en kinderen vragen te stellen. Door het werken met thema's maken kinderen kennis met begrippen die met het thema te maken hebben.

In ons programma is veel aandacht voor de verhalen van de kinderen. Verhalen die voortkomen uit spel, en verhalen die verbonden zijn aan de eigen ervaringen en aan boeken en teksten die de groep in komen bij het thema dat speelt. De kinderen worden geholpen bij het op verhaal komen en zij worden begeleid in het verwoorden van wat ze echt te vertellen hebben. Verhalen worden ook vastgelegd in tekeningen en in eigen schrijfsels. Ook in het samen lezen van prentenboeken komen de kinderen in contact met verhalen.

Bij elk thema wordt een verteltafel ingericht. Dit is een mooi ingerichte tafel, waarop de PM VE en de kinderen met figuren een verhaal spelen en het verhaal zo tot leven brengen. De verteltafel is daarmee een stuk werkelijkheid geworden. Door de personages, de attributen die gebruikt worden en het decor dat je maakt, kan het gesproken verhaal goed tot leven komen. Het is dan ook heel geschikt voor jonge kinderen in het algemeen en specifiek voor kinderen met een zwakke taalontwikkeling. Gezien de concreetheid kan het de aandacht van kinderen nog meer trekken dan met een prentenboek mogelijk is. Wanneer kinderen aan de verteltafel handelend omgaan met de attributen leren ze spelenderwijs nieuwe vaardigheden aan. Woorden krijgen betekenis omdat ze gebruikt worden in een zinvolle context. Een verteltafel is een plaats waar kinderen vooral wel kunnen en mogen spelen. Prentenboeken zijn het uitgangspunt bij het maken van en werken met een verteltafel.

- *Emotionele ontwikkeling*

Een kind kan verschillende *emoties* ervaren zoals blijdschap, boos zijn, verdrietig zijn... Wij vinden het belangrijk dat ieder kind ervaart dat het al deze emoties mag voelen en mag uiten. De pedagogisch medewerker VE helpt het kind benoemen welke emotie het ervaart. Zo leert het kind de eigen emoties herkennen. Wanneer een kind verdrietig is

dan zal de pedagogisch medewerker VE het kind troosten. Even uithuilen bij de vertrouwde pedagogisch medewerker VE leert het kind dat het deze emotie mag hebben en mag uiten.

Emoties herkennen

Naarmate kinderen ouder worden leren zij hun emoties herkennen en benoemen. De pedagogisch medewerkers helpen de kinderen hierbij door over hun emoties te praten, zij helpen de kinderen benoemen wat zij voelen. Kinderen leren zichzelf en anderen beter begrijpen, zij leren ook gezichtsuitdrukkingen herkennen.

Naast het leren herkennen van hun eigen emoties en die van anderen, leren kinderen ook steeds beter met hun emoties omgaan. Elke emotie wordt geaccepteerd, echter ongewenst gedrag wordt begrensd, zoals slaan. De pedagogisch medewerker bespreekt met de kinderen hoe zij met bijvoorbeeld hun boosheid om kunnen gaan.

- *De creatief beeldende ontwikkeling*

Knutselen vinden veel kinderen een leuke activiteit. Zij maken kennis met verschillende materialen zoals verf, lijm, krijt, wol, watten en nog veel meer. Door met deze materialen aan de slag te gaan leren kinderen wat ze ermee kunnen doen, hoe het voelt, hoe het eruit ziet. Herhalen is hierbij belangrijk; door hetzelfde materiaal herhaald aangeboden te krijgen slaan kinderen de informatie die zij opdoen van het materiaal op in de hersenen. Het knutselen hoeft niet resultaat gericht te zijn, dit is voor jonge kinderen niet van belang.

Niet alleen knutselen betekent creatief bezig zijn. Ook dansen, zingen, muziek maken, bewegen, rollenspelen zijn manieren om je uit te drukken. In de poppenhoek worden kinderen uitgenodigd tot rollenspel en fantasiespel.

- *Zelfredzaamheid*

Zelfredzaam zijn is goed voor het zelfvertrouwen. De pedagogisch medewerkers VE stimuleren dit. Zo worden kinderen gestimuleerd om te helpen de groep op te ruimen na het spelen, zelf hun handen te wassen voor het eten, leren zij elkaar te helpen en worden zij gestimuleerd om zelf hun schoenen/jas aan of uit te doen. Ook kleine ruzietjes tussen kinderen worden in eerste instantie door de kinderen zelf opgelost. Komen ze hier niet uit, dan zal de pedagogisch medewerker VE hen hierin begeleiden.

Ook worden peuters in deze periode zindelijk en leren zij zelfstandig naar het toilet gaan. Kinderen die nog niet zindelijk zijn worden tijdens de verschoonronde gestimuleerd om zoveel mogelijk handelingen zelf te doen, zoals zelf de broek losmaken. Zelfstandig naar het toilet gaan zal waar mogelijk worden gestimuleerd.

6.2 Spel

VVE Startblokken stimuleert de brede ontwikkeling van kinderen. De basis waaruit startblokken werkt is spel, dat gekoppeld is aan een betekenisvol thema. Het thema bestaat uit meerdere activiteiten. Dit worden kernactiviteiten genoemd. Dat zijn:

- spelactiviteiten;
- experimenterend spel en constructiespel;
- gespreksactiviteiten en kringactiviteiten;
- uitstapjes/ gast in de groep;
- samen lezen en vertellen, verteltafel.

Alles is te leren in goede spelactiviteiten. Spelactiviteiten geven de beste kansen op leer- en ontwikkelingsprocessen. Peuters en kleuters spelen door te experimenteren, te onderzoeken, te maken, te ervaren

wat het is om samen te zijn, te praten en te denken met elkaar. In spel ontwikkelen jonge kinderen zich optimaal. Ze vinden wegen om zich steeds beter uit te drukken, zich dingen voor te stellen en te verbeelden, zich aan regels te houden.

6.3 Thematisch werken

De thema's die worden gekozen staan dicht bij de belevingswereld van de kinderen. Het kan gaan om een favoriet prentenboek, om gebeurtenissen in de groep die uitdagen tot een thema of jaarlijks terugkerende gebeurtenissen zoals kinderboekenweek. Jonge kinderen leren door bezig te zijn met onderwerpen uit de echte wereld. Spelenderwijs speelt daarop in door kinderen te betrekken bij onderwerpen uit het leven van alledag, zoals naar de dokter gaan, brood kopen bij de bakker op de hoek, de baby in bad doen en de verjaardagspost versturen.

Binnen het thema zijn er diverse spelmogelijkheden. Zo spelen we in het thema "de boerderij" dat we boer zijn. Die boer heeft een heleboel taken op een dag. Voor kinderen die aan eenvoudig rollenspel of thematisch rollenspel toe zijn is het goed om die taken te structureren. Hierdoor gaan kleine spelverhaaltjes ontstaan. Het structureren van spel leert kinderen omgaan met begrippen zoals: eerst, en dan, daarna, laatst. Bovendien leren zij dat je eerst iets afmaakt voordat je met het volgende begint. En het helpt bij het opbouwen van netwerken van woorden.

6.4 Rekenen/wiskunde

Wiskunde ligt in alle activiteiten besloten die zich in de dagelijkse werkelijkheid voordoen. Als kinderen de activiteiten en handelingen van volwassenen in het echt zien, willen ze die in hun spelactiviteiten nabootsen. Eerst door te doen alsof, maar geleidelijk steeds echter en werkelijkheidsgetrouw. Activiteiten die kinderen met vragen en problemen confronteren doen een beroep op wiskundig denken.

Er zijn veel rekenkundige begrippen in prentenboeken verstopt. Door deze begrippen te na te spelen, regelmatig aan te bieden maken de kinderen zich de begrippen eigen. Denk aan het vullen van een flesje voor de baby. Dit gebeurt in het boek tot het tweede streepje. Bij het naspelen van het verhaal gaan we dan ook een echt flesje vullen tot het tweede streepje. En waar zit het 4e streepje dan? Zullen we hem eens tot daar vullen? Daarna moet er poeder in het flesje. Dit gaat met een schepje. Is het schepje nu vol of leeg? En wat is de helft dan? Probeer het maar eens uit, er moeten drie schepjes poeder in.

6.5 Ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden op weg naar school

Kinderen van Spelenderwijs zullen zich steeds meer vaardigheden eigen maken waardoor zij klaar zijn voor de basisschool. De pedagogisch medewerkers VE van Spelenderwijs houden de ontwikkeling van ieder kind in de gaten. Zij zorgen voor een goede overdracht naar groep 1 waardoor de overgang soepel verloopt.

Kinderen van Spelenderwijs mogen gebruik maken van de materialen van groep 1, zoals boeken, speelhoeken en puzzels.

De overgang naar het basisonderwijs is voor kinderen makkelijker als zij hebben geleerd hoe zij zichzelf moeten redden. In de stamgroep wordt hier veel aandacht aan besteed. Spelenderwijs sluit in haar aanbod aan op wat er van de kinderen in groep 1 verwacht wordt.

Ook leren kinderen zichzelf reguleren, dus aan te passen naar de omgeving. Een kind dat leert geduld te hebben of zichzelf te corrigeren, kan zich gemakkelijker redden in het onderwijssysteem.

6.6 Spelen uit het zicht

Zowel binnen als buiten zijn plekken waar kinderen tijdelijk uit het zicht van een pedagogisch medewerker kunnen spelen. Dit gebeurt in de veilige omgeving van de school. Jonge kinderen kunnen alleen op veilige plekken uit het zicht spelen. Voor kinderen van 2 tot 4 jaar is verstoppertje een leuk spel om te oefenen uit het zicht van een volwassene te zijn. Pm'er zorgt ervoor dat ze altijd weet waar alle kinderen van de groep zijn en gaan regelmatig even kijken bij de speelplekken uit het zicht om te monitoren of alles goed gaat.

7. VVE voor doelgroepkinderen

't Herdertje biedt alle kinderen die naar spelenderwijs komen VVE Startblokken aan. In Nederland kennen we de VVE Doelgroepkinderen (Kinderen van ouders zonder of met een lage opleiding, taalachterstand en/of problemen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling) die extra begeleiding nodig hebben. Zij kunnen in aanmerking komen voor een gesubsidieerde VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) plek. Deze kinderen worden waar mogelijk altijd geplaatst. Ze krijgen bij Spelenderwijs extra aandacht met behulp van activiteiten gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Deze doelgroep kinderen bezoeken minimaal drie dagdelen Spelenderwijs. Zo krijgen ze een extra duwtje in de rug om een goede start in het basisonderwijs te maken. Door dat de PM VE'er en de groepsleerkracht van de kleuters intensief samenwerken wordt de basisschool al in een eerder stadium betrokken bij de ontwikkeling van de doelgroepkinderen. Er kan in een eerder stadium al gekozen worden door de school of door 't Herdertje voor extra ondersteuning voor het betreffende kind. Ook bij de start op de basisschool kan direct een passend traject worden uitgezet.

8. Spelenderwijs normen en waarden

Het overdragen van normen en waarden draagt bij aan de socialisatie van kinderen. Door kinderen algemeen aanvaarde normen en waarden mee te geven, leren zij om te functioneren in een groep. Dit is goed voor nu, kinderen leren op positieve wijze met elkaar omgaan, maar ook voor later, waar zij als volwassenen zelfstandig moeten kunnen functioneren in onze maatschappij.

Kinderopvang 't Herdertje en OBS het Ooievaarsnest delen een aantal normen en waarden die wij overbrengen op de kinderen:

- respect hebben voor elkaar,
- op een positieve en vriendelijke manier met elkaar omgaan,
- elkaar helpen, eerlijk zijn,
- emoties mogen voelen en uiten,
- zorgen voor je omgeving, de natuur en het milieu.

De pedagogisch medewerkers dragen deze normen en waarden over op de kinderen en hebben hierin een voorbeeldfunctie.

Heel jonge kinderen kunnen alleen nog vanuit hun eigen perspectief denken. Zij zijn afhankelijk van hun omgeving (ouders en pedagogisch medewerkers) voor het stellen van regels m.b.t. wat wel mag en wat niet mag. Onze pedagogisch medewerkers bieden verschillende spelletjes aan waarbij kinderen spelenderwijs leren zich aan regels te houden, zoals verstoppertje spelen en kringspelletjes. Kinderen leren zo met regels omgaan zoals bv op hun beurt wachten, rolverdeling etc.

9. Gedragsaanwijzingen

In onze kinderopvang straffen wij kinderen niet, wij corrigeren hen. Straffen geeft een kind namelijk geen inzicht in wat je een kind wilt leren. Met corrigeren willen wij dit wel meegeven. Het is afhankelijk van de leeftijd van het kind hoe de pedagogisch medewerker dit doet.

Straffen kan de relatie die de pedagogisch medewerker met het kind heeft schaden, met name als het kind veel gestraft zou worden.

Complimenten geven

Een goed compliment vertelt een kind welk gedrag gewaardeerd wordt en waarom dit gewaardeerd wordt. Complimenten kunnen woordelijk gegeven worden 'Wat fijn dat je geholpen hebt met opruimen, nu kunnen we snel aan tafel'. Ook een glimlach, een aai over de bol of een knipoog kunnen gezien worden als compliment.

Behoeftte achter gedrag herkennen

De pedagogisch medewerkers bekijken per situatie hoe zij reageren. Daarbij kijken zij naar waar het gedrag dat het kind laat zien vandaan komt. Een kind van 2 jaar dat op banken klimt kan bijvoorbeeld heel veel behoefte hebben aan klimmen, hoewel de pedagogisch medewerker liever niet heeft dat het kind op de bank klimt. Zij kan het kind dan vertellen dat de bank ervoor is om op te zitten, maar dat het wel op de gymkussens mag klimmen, die zij vervolgens neerzet. In deze situatie kijkt de pedagogisch medewerker naar de behoefte achter het gedrag.

Een enkele keer zal een pedagogisch medewerker het nodig vinden om een kind even uit de situatie te halen. Dit kan voorkomen in situaties waarbij kinderen elkaar pijn doen en het nodig is om het kind dat pijn gedaan wordt te beschermen. Even uit de situatie betekent niet buiten de groep plaatsen, dit kan heel onveilig voelen voor een kind. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat ze aan het kind uitleg geeft en zorgt ervoor dat ze het kind op een positieve manier op weg helpt met een activiteit.

Van 'geliefd' speelgoed schaffen wij meerdere exemplaren aan

Soms kan de pedagogisch medewerker het nodig vinden dat er van een favoriet stuk speelgoed meerdere exemplaren gekocht worden, om zo conflicten tussen kinderen te voorkomen. Ook komt het voor dat zij beoordeelt dat kinderen hun conflict zelf kunnen oplossen. Zij observeert op een afstand, maar laat de kinderen zelf tot een oplossing komen.

Verwachting duidelijk maken

Onze pedagogisch medewerkers proberen het woordje 'niet' zoveel mogelijk te vermijden. Zij vertellen voornamelijk wat zij wel willen dat het kind doet. Jonge kinderen weten zo wat er van hen verwacht wordt. In plaats van te zeggen 'Jullie mogen niet binnen rennen' zal de pedagogisch medewerker zeggen 'Als je wil rennen dan mag je dit buiten doen'.

Regels duidelijk maken

Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren wat wel en niet mag op de groep. De pedagogisch medewerkers gaan hier op een respectvolle manier mee om. Zij schreeuwen niet naar de kinderen als iets niet mag, zij lopen dan naar het kind toe om uitleg te geven.

Op deze manier willen wij bij 't Herdertje kinderen op respectvolle manier de regels leren en hen stimuleren in positieve activiteiten.

10. Voeding

Wij stimuleren het eten van gezonde voeding. Spelenderwijs biedt de kinderen fruit en rauwkost als tussendoortje. Daarnaast krijgen de kinderen water of lauwe thee aangeboden. Het eet- en drinkmoment zien wij als een gezellig samen zijn, waarin ruimte is voor gesprekjes.

Groep 1 van de basisschool sluit hierop aan. De kinderen worden gestimuleerd om fruit mee te nemen van thuis.

11. Spelenderwijs wenbeleid

Kinderopvang 't Herdertje hanteert een wenbeleid.

11.1 Intakeproces nieuwe klant

1. Via de afdeling planning worden de nieuwe kinderen ingepland.
2. Ongeveer 1 maand van te voren worden de nieuwe ouders/verzorgers gebeld voor het maken van een afspraak voor een intake gesprek. Deze afspraak wordt gemaakt door de mentor van het kind.
3. Ouders ontvangen van de mentor van de nieuwe groep een bevestigingsmail van het geplande intakegesprek. In de bijlage wordt het intakeformulier toegevoegd zodat ouders deze thuis in kunnen vullen en mee kunnen nemen naar het intakegesprek. Daarnaast worden de volgende documenten in de bijlage meegestuurd:
  - overeenkomst geneesmiddelen;
  - toestemmingsformulier oorbellen;Het intakeformulier en bijgevoegde documenten nemen zij ingevuld mee naar het intakegesprek.
4. Het intakegesprek wordt, in principe, afgenomen door de mentor, tenzij deze dit delegeert naar een collega van dezelfde groep.
5. De mentor zorgt ervoor dat hij/zij de volgende documenten bij zich heeft bij het intakegesprek:
  - Intakeformulier (babygroep, peuters of verticale groep);
  - informatiemap;
  - presentjes;
  - brief geheugensteuntje.
6. Loop altijd het volledige formulier bij het intakegesprek met ouders na en laat deze ondertekenen door de ouder(s). Teken ook altijd zelf. Het intakeformulier is een aanvulling op de plaatsingsovereenkomst.
7. De ingevulde intakeformulieren, overige getekende formulieren en kopie inenting (kinderopvang) worden in de dossiermap van de kind op de desbetreffende groep bewaard.
8. Geef ouders een kopie van het ingevulde intakeformulier mee.

11.2 Intakegesprek met ouders op Spelenderwijs

Het intakegesprek vindt plaats op de groep. Hierbij zijn de ouders en de pedagogisch medewerker van Spelenderwijs aanwezig. Tijdens het intakegesprek zal veel informatie uitgewisseld worden. De pedagogisch medewerker vertelt over de groep, hoe de dagindeling eruit ziet, activiteiten die gedaan worden.

Zij zal ook veel vragen stellen over het kind, welke bijzonderheden er zijn. Samen met de pedagogisch medewerker vullen ouders een intakeformulier in. Hierop staan praktische gegevens die de pedagogisch medewerkers nodig hebben, zoals adres en telefoonnummer van de ouders.

Ouders kunnen hun wensen bespreekbaar maken, vragen stellen en samen met de pedagogisch medewerker zullen zij afstemmen. De ouders krijgen een rondleiding en worden voorgesteld aan de leerkracht van groep 1/ 2. De pedagogisch medewerker geeft ouders een informatiegids van 't Herdertje mee.

Verder maken ouders en pedagogisch medewerker afspraken over wanneer het kind komt wennen op de groep. Deze afspraken worden genoteerd op het intakeformulier. Het intakeformulier is onderdeel van het contract dat ouders met 't Herdertje sluiten. De afspraken die over de zorg voor de kinderen en het wennen zijn vastgelegd in het intakeformulier zijn bindend voor zowel ouders als voor 't Herdertje.

11.3 Wennen bij Spelenderwijs

Wanneer een kind voor het eerst naar Spelenderwijs komt, dan zorgen wij ervoor dat het kind geleidelijk kan wennen aan de nieuwe situatie. Wij hanteren hiervoor een wenbeleid. Ieder kind krijgt de tijd om te wennen aan de nieuwe situatie; de nieuwe omgeving, de nieuwe kinderen en de nieuwe pedagogisch medewerkers. Dit is belangrijk voor het gevoel van veiligheid van het kind. Wij willen dat kinderen zich prettig en vertrouwd voelen op de nieuwe groep. Kinderen die naar Spelenderwijs komen maken gebruik van het extern wenbeleid.

11.4 Wennen op de Spelenderwijs groep

Kinderen die naar de Spelenderwijs groep gaan wennen gemiddeld 1 keer. De pedagogisch medewerkers houden goed in de gaten hoe het wennen verloopt. Voelt het kind zich snel thuis in de groep? Voelt het zich vrij en veilig? Of heeft het kind moeite met wennen? De pedagogisch medewerkers bespreken met de ouders hoe het wennen verloopt. Wanneer blijkt dat het kind moeite heeft met wennen, dan kunnen ouders nog advies geven over hoe hun kind het beste getroost kan worden als het zich verdrietig voelt, of welke activiteiten favoriet zijn voor het kind (en mogelijk afleiding kunnen bieden). Indien nodig passen de pedagogisch medewerkers in overleg met de ouders het wenschema aan de behoeften van het kind aan. Zo kan ieder kind op eigen wijze en eigen tempo invoegen in de groep.

Bij het wennen op de Spelenderwijs groep mag de Bkr niet worden overschreden.

11.5 Wanneer stroomt een kind door naar een nieuwe groep?

Wanneer een kind 4 jaar wordt stroomt het door naar groep 1 en mogelijk naar de Bso.

11.6 Spelenderwijs wennen aan groep 1

Gedurende de periode waarin kinderen naar Spelenderwijs gaan zullen zij voorbereid worden op groep 1. Dit gaat geleidelijk. Kinderen van 2 jaar zullen voornamelijk in hun stamgroep spelen, maar maken wel al kennis met groep 1/ 2 tijdens het buiten spelen.

Vanaf de leeftijd van 3 jaar zullen kinderen steeds vaker de mogelijkheid krijgen om even te spelen in groep 1/ 2. Hierdoor raken zij vertrouwd met de groepsruimte en de leerkracht. Er gaat altijd een vaste pedagogisch medewerker mee. De pedagogisch medewerker kijkt goed welke kinderen hier aan toe zijn.

Door het gebruik van dezelfde rituelen, groepsregels en omgangsvormen wordt de overgang naar groep 1 gemakkelijker voor de kinderen.

Wennen in groep 1

Wanneer kinderen bijna 4 jaar zijn zullen zij een keer meedoen met de ochtendkring van groep 1/2, een keer meedoen met het fruitmoment en met een activiteit met de kleuters. Wanneer dit zal zijn wordt vooraf met de ouders en leerkracht overlegt.

Het wenproces, waarbij het kind kort voor de overgang naar groep 1 verschillende activiteiten meedoet, zal de overgang makkelijker maken.

Er vindt een warme overdracht naar groep 1 plaats, mits ouders hier toestemming voor hebben gegeven in de intake.. De pedagogisch medewerkers van Spelenderwijs dragen hun observatiegegevens over aan de leerkracht. Door de goede samenwerking en open communicatie tussen zal de leerkracht al over veel informatie van het kind beschikken.

11.7 Doorstromen naar de BSO

Wanneer een kind 4 jaar wordt, is het mogelijk dat het doorstroomt naar de Bso. Wanneer het kind naar een van de Bso's van Kinderopvang 't Herdertje doorstroomt, zal het kinddossier worden overgedragen aan de Bso. Wanneer de Bso op een andere vestiging zit, zal de planning de betreffende Bso een mail sturen met informatie van welke groep/vestiging het kind doorstroomt. De Bso neemt vervolgens contact op met deze groep voor de uitwisseling van het kinddossier. De locatiemanager zal ervoor zorgen dat het kinddossier op de bso terecht komt. Ouders worden uitgenodigd door de mentor van de Bso voor een intakegesprek en wen afspraken. De mentor stuurt via een bevestigingsmail van het intakegesprek het intakeformulier aan de ouders, zodat zij deze ingevuld mee kunnen nemen naar het intakegesprek.

DEEL 2: Organisatie

1. De beroepskrachten van Spelenderwijs

Op de stamgroep van Spelenderwijs zijn maximaal 2 beroepskrachten werkzaam. Beiden hebben een VVE Startblokken opleiding gevolgd. Samen vangen zij de kinderen op en dragen zij de verantwoordelijkheid voor het programma.

De pedagogisch medewerkster is actief betrokken op de spelactiviteiten in de groep. Zij zorgt voor een samenhangend en gevarieerd aanbod en doet intensief mee aan de ontwikkeling en verdieping van de spelactiviteiten van de kinderen. Zij heeft weet van de spelomgeving en attributen, oppert spelideeën, regisseert en speelt mee.

Binnen Startblokken is het de taak van de pedagogisch medewerker VE om te observeren wat het kind al kan, om het vervolgens uit te dagen om iets te gaan doen wat het nog net niet zelf kan. De pedagogisch medewerker VE doet actief mee en betreft andere kinderen bij de activiteit. Kinderen leren van elkaar en met elkaar. De pedagogisch medewerkers VE biedt doelbewust activiteiten aan waarin kinderen zich ontwikkelen.

De pedagogisch medewerker VE is gericht op:

- contact maken, zowel de volwassene als het kind hebben een actieve inbreng;

- verwoorden en bespreken van spel en handelingen;
- taal gericht op het maken van overgangen, bijvoorbeeld van objectgebonden contactspel naar rolgebonden handelingen.

2. Mentorschap

Ieder kind krijgt een mentor aangewezen. Dit is een pedagogisch medewerker van de stamgroep van het kind. De mentor van het kind heeft een aantal verantwoordelijkheden. Zo is de mentor het eerste aanspreekpunt voor de ouders van het mentorkind. De mentor zal degene zijn die het intakegesprek met de ouders houdt, evenals de evaluatiegesprekken. De mentor is ook verantwoordelijk voor het volgen van het kind in de ontwikkeling die het kind doormaakt. De mentor maakt hierbij gebruik van het kindvolgsysteem van 't Herdertje, welke de mentor 2 keer per jaar invult. De mentor zal een open contact met de ouders van de mentorkinderen houden en indien nodig extra gespreksmomenten met ouders initiëren.

Wie de mentor van het betreffende kind is en wat de mentor precies doet wordt uitgelegd in de intake. Ouders krijgen na de intake een geheugensteuntje mee waarop de mentor vermeld staat. Op alle observatieformulieren staat de wordt voor ouders wederom inzichtelijk wie de mentor van hun kind is.

Kinddossier

De mentor houdt voor ieder van haar mentorkinderen een kinddossier bij. Hierin registreert zij alle belangrijke ontwikkelingen rondom het kind. Voor de registratie in het kinddossier heeft Kinderopvang 't Herdertje formulier Kindrapportage ontwikkeld welke zij invult wanneer er bijzonderheden zijn in welbevinden of de ontwikkeling.

Hoewel de mentor eindverantwoordelijke is voor de eigen mentorkinderen, zijn de directe collega's van de stamgroep evengoed verantwoordelijk voor het zorgdragen voor de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Ook zij kunnen belangrijke ontwikkelingen registreren in het kinddossier van een kind waarvan zij zelf geen mentor zijn. Het welzijn en goede opvang van de kinderen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Voor het mentorschap in de dagopvang heeft Kinderopvang 't Herdertje het beleid "Mentorschap dagopvang" opgesteld, waarin alle taken en verantwoordelijkheden van de mentor staan beschreven.

3. Het volgen van de ontwikkeling: Observatiemodel

Bij Startblokken hoort een handelingsgerichte manier van observeren. Dat is veel meer dan goed kijken en luisteren. Naast kijken en luisteren is de pedagogisch medewerker VE in contact met de kinderen, ze speelt met de kinderen mee en praat met hen tijdens het spel.. We observeren om te weten wat de betekenis van de activiteiten voor de kinderen zelf is en om vast te stellen of de gewenste ontwikkeling inderdaad bevorderd wordt. We bespreken observaties met elkaar en maken waar nodig notities. In gezamenlijke activiteiten is belangrijke informatie te vinden over wat de kinderen bezig houdt, wat ze te vertellen hebben en wat ze met een beetje hulp van de PM VE al goed kunnen.

Handelingsgericht observeren heeft twee functies die aan elkaar gekoppeld zijn:

- het ontwerpen, plannen en uitvoeren van het aanbod: activiteiten voor de kinderen en het aandeel van de beroepskrachten hierin;
- het evalueren van het ontwikkelingsverloop van individuele kinderen; zijn er vorderingen in de gewenste ontwikkeling en hoe kunnen de beroepskrachten voor verdere versterking en uitbreiding zorgen?

In beide gevallen zijn we op zoek naar “ontwikkeling signalerende gegevens”: gegevens die iets zeggen over de belangstelling, de motieven en de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind op dat moment; gegevens die in beeld brengen in welk stadium van de ontwikkeling een kind verkeert; gegevens die een indruk geven welke kennis en vaardigheden een kind zich eigen maakt bij de kernactiviteiten.

Het in de gaten houden van de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen doen we systematisch. Hiervoor wordt het programma HOREB gebruikt. HOREB staat voor Handelingsgericht Observeren, Registreren en Evalueren van Basisontwikkeling. HOREB bevat de aanwijzingen en instrumenten waarmee pedagogisch medewerkers VE en leerkrachten ontwikkelingsgericht kunnen werken met kinderen vanaf de babyperiode tot en met einde basisonderwijs. Wanneer een kind geplaatst wordt bij Spelenderwijs volgt er een intakegesprek. De eerste twee levensjaren worden daarbij in kaart gebracht middels het entreeformulier Horeb. Vervolgens observeren we de kinderen volgens de ontwikkelingslijnen van Startblokken. Observaties worden kort beschreven in het kinderdagboek. Wanneer een peuter bijna 4 jaar is vullen we een overdrachtsformulier in met de belangrijkste uit observatie verkregen informatie over de ontwikkeling van het kind.

Bij de observaties van de kinderen worden de pedagogisch medewerkers VE ondersteund door de pedagogisch coach. Deze kan meedenken in bijvoorbeeld het verder stimuleren van de ontwikkeling of wat de pedagogisch medewerker VE kan doen om het welbevinden van een bepaald kind te vergroten. Wanneer kinderen extra zorg nodig hebben, kunnen zij doorverwezen worden voor externe hulp naar bijvoorbeeld een fysiotherapeut, logopedist, school maatschappelijk werk.

4. Oudergesprekken

Met ouders van kinderen met een VVE indicatie vindt vier keer per jaar een evaluatiegesprek plaats. Met regulier geplaatste kinderen vindt dit twee keer per jaar plaats. Wanneer een kind achterblijft in de ontwikkeling zal dit met ouders worden besproken. Gezamenlijk wordt besloten welke vervolgstappen nodig zijn.

5. Signaleren

Wanneer de pedagogisch medewerkers VE opvallendheden in de ontwikkeling of in het gedrag van de kinderen signaleren, bespreken zij dit met de ouders. De pedagogisch medewerkers VE kunnen voorafgaand aan dit gesprek advies vragen aan hun pedagogisch coach of hun locatiemanager.

Regelmatig vindt er een kindcheck plaats op de groepen. Dit houdt in dat locatiemanager en pedagogisch coach bij de teams informeren of er kinderen zijn die besproken moeten worden. Het doel van deze kindcheck is om eventuele signalen in een vroeg stadium in kaart te brengen, zodat ondersteuning tijdig ingezet kan worden. Door dit regelmatig te doen blijven teams alert op mogelijke signalen en worden deze tijdig besproken.

Tijdens het werkoverleg worden kinderen waarover een zorg is nog extra besproken. Wanneer er opvallendheden zijn in de ontwikkeling of welbevinden van een kind is het van belang dat zowel de locatiemanager als pedagogisch coach hiervan op de hoogte worden gebracht, zodat zij de pedagogisch medewerkers hierbij kunnen begeleiden. Zij zijn op de hoogte van de sociale kaart en kunnen hierover advies geven.

Indien er het vermoeden is van kindermishandeling, wordt de aandachtsfunctionaris kindermishandeling ingeschakeld. Deze zal de stappen van de Meldcode doorlopen om de situatie verder te onderzoeken en de pedagogisch medewerkers VE te begeleiden.

6. Meldcode

Wanneer de pedagogisch medewerkers VE een vermoeden van kindermishandeling signaleren maken zij dit bespreekbaar bij hun locatiemanager/ aandachtfunctionaris kindermishandeling. Binnen 't Herdertje hebben meerdere personen de functie 'aandachtfunctionaris kindermishandeling'. Zij zijn getraind om te werken met de Meldcode. Dit is een stappenplan waarin in verschillende stappen het vermoeden van kindermishandeling wordt onderzocht. De aandachtfunctionaris zal dit stappenplan doorlopen en de pedagogisch medewerkers VE ondersteuning bieden. Een belangrijke stap in de Meldcode is de signalen bespreken met de ouders.

Jaarlijks wordt het protocol kindermishandeling met de pedagogisch medewerkers VE besproken en de stappen van de Meldcode doorgenomen. Dit gebeurt tijdens een werkoverleg of tijdens een pedagogisch overleg.

7. Screening van onze pedagogisch medewerkers

Wij selecteren nieuwe pedagogisch medewerkers op een aantal criteria. De belangrijkste criteria zijn opleiding, motivatie, referenties en visie op het vak. Wanneer een medewerker wordt aangenomen, stemt zij ermee in dat zij zal handelen zoals omschreven in de Beroepscode die is opgesteld voor de kinderopvang.

Naast de benodigde diploma's is het verplicht voor alle medewerkers om ingeschreven te staan in het Personenregister Kinderopvang en gekoppeld te zijn aan Kinderopvang 't Herdertje. Inschrijving is mogelijk nadat een Verklaring Omtrent Gedrag is ontvangen vanuit het Ministerie van Justitie. Waar nodig wordt externe scholing aangeboden, bijvoorbeeld voor Kinder EHBO en Bedrijfshulpverlening. Ook worden de pedagogisch medewerkers bijgeschoold op het gebied van pedagogische vaardigheden d.m.v. cursussen en trainingen.

8. Omgaan met privacy

De pedagogisch medewerkers gaan discreet om met de informatie die zij hebben over ouders en kind hierbij worden de richtlijnen van de privacywetgeving nageleefd. Deze informatie wordt niet met buitenstaanders gedeeld.

9. De medewerkers 't Herdertje

Binnen onze organisatie zijn meerdere mensen werkzaam in verschillende functies.

Kantoormedewerkers. Dit zijn de directeur, de administratief medewerker, de locatiemanager, planningsmedewerker, personeelsadviseur, financiële administratie, salarisadministratie en het kwaliteitsteam. De directeur stuurt de locatiemanagers aan. De directeur houdt zich niet direct bezig met het groepsgebeuren, maar kan wel zo nu en dan op de groep komen.

Directeur. Zij is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en stuurt de locatiemanagers operationeel en functioneel aan.

Interim locatiemanager. Deze is als locatiemanager inzetbaar op nieuw op te starten locaties en locaties waar extra ondersteuning nodig is.

Personeelsplanner. De personeelsplanner maakt de roosters van de Bso medewerkers van verschillende locaties.

Coördinator Tso. Zij is verantwoordelijk voor de organisatie van de Tso en het functioneren van de pedagogisch medewerkers op de Tso. Ze wordt aangestuurd door de locatiemanager Bso Ooievaarsnest.

Administratief medewerker. Zij is verantwoordelijk voor alle administratieve taken. Ook staat zij telefonisch ouders te woord die vragen hebben over facturen en overeenkomsten. Ze wordt aangestuurd door de directeur.

De *Planningsmedewerker* verzorgt alle organisatie rondom de plaatsing van de kinderen op alle vestigingen. Ze wordt aangestuurd door de directeur.

Vertrouwenspersoon. Zij luistert naar werknemers binnen de organisatie die zich in hun werk belemmert voelen, waardoor zij niet optimaal functioneren. Zij adviseert en begeleidt de pedagogisch medewerkers, opdat deze haar werk op de groep weer goed kan hervatten.

Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling. Wanneer de pedagogisch medewerkers op hun groep signalen opvangen waarbij zij kindermishandeling vermoeden, kunnen zij terecht bij de aandachtsfunctionaris kindermishandeling. Deze zal met de pedagogisch medewerkers in gesprek gaan en handelen volgens de Meldcode Kindermishandeling.

De *Personeelsadviseur* is verantwoordelijk voor alle taken op het gebied van personeelszaken. Hieronder vallen alle aspecten waar de organisatie mee te maken krijgt op het gebied van instroom, doorstroom en uitstroom van personeel. Ze wordt aangestuurd door de directeur.

De *financieel medewerker* verzorgt de financiële administratie. Ze wordt aangestuurd door de Operationeel Directeur.

De *salarisadministratie* verwerkt de salarissen van de het personeel. Ze wordt aangestuurd door de Operationeel Directeur.

Assistent leidinggevende. Zij voert naast de reguliere taken op de groep als pedagogisch medewerker meerdere leidinggevende taken uit. Zij doet deze werkzaamheden voor een kleine organisatorische eenheid. Ze worden aangestuurd door de locatiemanager van de locatie waarop zij hun taken uitvoeren.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach. De pedagogisch beleidsmedewerker/coach coacht de teams op de verschillende locaties en organiseert pedagogisch overleg met de teams. Daarnaast draagt zij zorg voor al het beleid binnen de organisatie (ontwikkelen nieuw beleid, herzien bestaande beleidsstukken en voorstellen voor implementatie).

Interne trainers. Deze verzorgen de scholing binnen de organisatie.

Locatiemanager. De locatiemanager geeft operationele aansturing aan medewerkers van een locatie of aan meerdere locaties, zijn verantwoordelijk voor het beheer van het pand en het voldoen aan alle pedagogische en veiligheidsnormen die gesteld zijn.

De pedagogisch medewerkers. Zij zijn verantwoordelijk de opvang en zorg voor de kinderen, voor inrichting en schoonhouden van de ruimte. Ze worden aangestuurd door de locatiemanager van de locatie waarop zij hun taken uitvoeren.

Groepsassistenten. Zij bieden ondersteuning aan de pedagogisch medewerkers op de verschillende groepen. De groepsassistenten zijn vaak op verschillende groepen aanwezig. Ze worden aangestuurd door de locatiemanager van de locatie waarop zij hun taken uitvoeren.

Facilitair medewerker. Zij is verantwoordelijk voor het schoonhouden van de ruimtes. Ze worden aangestuurd door de locatiemanager van de locatie waarop zij hun taken uitvoeren.

Tuinonderhoud. Zij is verantwoordelijk voor het netjes houden van de tuinen. Ze zal planten, snoeien, maaien en dergelijke. Ze wordt aangestuurd door Locatiemanager Bso.

Technische dienst. Deze verzorgt alle klussen op technisch vlak op alle locaties. Wanneer nodig zal de technische dienst externe partijen inschakelen. De technische dienst wordt aangestuurd door de directeur.

Vrijwilligers. Vrijwilligers voeren boven formatie onder leiding van een beroepskracht werkzaamheden uit. De beroepskracht is te allen tijde eindverantwoordelijk. De vrijwilliger voert onder begeleiding van de beroepskracht, licht(verzorgende) werkzaamheden uit, zoals koffiezetten, spullen klaarzetten voor de eetmomenten/tafel dekken, afwassen, schoonmaken; houdt onder begeleiding van de beroepskracht toezicht op sport, spel en andere recreatieve of educatieve activiteiten; speelt onder begeleiding met individuele kinderen en/of leest een boekje voor. Ook ouders kunnen gevraagd worden voor deze activiteiten. De afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst vrijwilliger.

10. Stagiaires

Bij Kinderopvang 't Herdertje komen studenten in aanmerking voor een stageplaats die een opleiding volgen welke gerelateerd is tot het mogen werken als pedagogisch medewerker. In de CAO Kinderopvang staan deze opleidingen benoemd. 't Herdertje neemt alleen BOL stagiaires aan.

Het is belangrijk dat kinderen de gelegenheid krijgen om een vertrouwensrelatie op te bouwen met de stagiaire. Een stagiaire loopt daarom minimaal 16 uur per week stage voor een periode van minimaal een half schooljaar.

10.1 Eisen aan de opleiding

De opleiding die de stagiaire volgt, dient aan de volgende eisen te voldoen:

- De opleiding dient een pedagogische achtergrond te hebben;
- De opleiding voldoet minimaal aan mbo niveau: PW3 en PW4;
- Taken en opdrachten vanuit de opleiding moeten uitvoerbaar zijn in de praktijk;
- Terugkoppelingen en overleg vanuit de opleiding moeten uitvoerbaar zijn in de praktijk;
- Terugkoppelingen en overleg vanuit de opleiding zijn verplicht;
- De stage-uren per week worden in overleg met de opleiding bepaald (minimaal 16 uur per week).

10.2 De positie en verantwoordelijkheden van de stagiaire

Als stagiaire bestaat de mogelijkheid werkervaring op te doen in een organisatie voor kinderopvang. Dit betekent dat de stagiaire de mogelijkheid krijgt die werkzaamheden te oefenen die de opleiding vereist en waarop ze beoordeeld wordt. De positie van de stagiaires is dat zij daarin kunnen oefenen, ervaring kunnen opdoen en hun deskundigheid kunnen vergroten. Daarnaast is er altijd iemand die de stagiaire begeleidt. De stagiaire doet hetzelfde werk als de beroepskracht met het enige verschil dat de eindverantwoordelijkheid bij de beroepskracht blijft. Een stagiaire handelt in opdracht van de Pedagogische Medewerker en wordt gezien als een lid van het team. Dit betekent dat ze

net als de beroepskrachten deelneemt aan o.a. de werkbesprekingen op uitnodiging van haar stagebegeleider. Tijdens de stageperiode is de stagiaire boventallig.

De stageperiode wordt onderverdeeld in 3 perioden:

1. Inwerkperiode (deze omvat ongeveer 4 weken): In de inwerkperiode staat kennismaking centraal. De leerling oriënteert zich op het werkveld en tracht zich hiermee vertrouwd te maken. De inwerkperiode wordt afgesloten met een evaluatiegesprek waarin aandachtspunten worden geformuleerd.
2. Werkperiode: In de werkperiode worden stage- en werkervaring opdrachten geformuleerd aan de hand van het bijbehorende stagewerkplan. De aandachtspunten worden hierin verwerkt.
3. Afronding Periode: Tijdens het eindgesprek zal kritisch gekeken worden naar de verwerking van aandachtspunten.

10.3 Taken en bevoegdheden

Stappenplan verantwoordelijkheden stagiaire in de verschillende leerjaren

Leerjaar 1

In de eerste drie weken van de stage zal de stagiaire zich mogen oriënteren om zich zo de dagindeling op de groep eigen te maken en de kinderen te leren kennen. Stagiaire mag daarna de volgende taken onder begeleiding van een pedagogisch medewerker uitvoeren.

- Verzorgende taken op het gebied van voeding en hygiëne
- Het aanleren en uitvoeren van de dagindeling
- Observeren
- Kinderen begeleiden in groepsverband
- Kinderen individueel begeleiden.
- Overdracht lezen
- Activiteiten voorbereiden, bespreken, uitvoeren en evalueren
- Kinderen verschonen, naar en uit bed helpen
- Werken aan eigen zelfstandigheid
- Groepsvergadering bijwonen(indien ze die dag stage lopen, of indien nodig voor een opdracht)
- Ouders en kinderen welkom heten bij brengmoment

Leerjaar 2

De stagiaire mag de volgende taken onder coachend toezicht van pedagogisch medewerker uitvoeren:

- Zelfstandig de verzorgende taken uitvoeren op het gebied van voeding en hygiëne
- Verzorgende taken met betrekking tot de kinderen uitvoeren
- Inzicht en initiatief tonen met betrekking tot de verzorgende taken
- Kinderen begeleiden in groepsverband
- Kinderen individueel begeleiden
- Overdracht lezen en aanvullen
- De stagiaire is op de hoogte van de pedagogische omgeving en past deze toe op haar werk
- Observeren

- Logboekjes en/of plakboeken bijhouden, verhaaltje schrijven
- Activiteiten voorbereiden, en uitvoeren
- Overdracht doen met ouders bij breng en haalmomenten
- Groepsvergadering en teamvergadering bijwonen (indien ze die dag stage lopen, of indien nodig voor een opdracht)
- 10 minuten gesprekjes met ouders bijwonen
- Telefoon opnemen intern.

Leerjaar 3

De stagiaire heeft de volgende taken;

- Zelfstandig de verzorgende taken uitvoeren op het gebied van voeding en hygiëne
- Verzorgende taken met betrekking tot de kinderen uitvoeren
- Inzicht en initiatief tonen met betrekking tot de verzorgende taken
- Kinderen begeleiden in groepsverband
- Kinderen individueel begeleiden
- Overdracht lezen en aanvullen
- Observeren
- Logboekjes en/of plakboeken bijhouden, verhaaltje schrijven
- Activiteiten voorbereiden, en uitvoeren
- Overdracht doen met ouders bij breng en haalmomenten
- Groepsvergadering en teamvergadering bijwonen
- 10 minuten gesprekjes met ouders bijwonen
- Telefoon opnemen intern en extern
- Creëren van een uitdagende speelruimte
- De stagiaire is op de hoogte van de RIE en draagt zorg voor een schone, veilige en hygiënische speelruimte
- De stagiaire is op de hoogte Meldcode Kindermishandeling en kan daarin meedenken
- Gedegen mondelinge en/of schriftelijke overdracht verzorgen
- Feedback geven op collega's
- Onder begeleiding een oudergesprek voeren naar aanleiding van Kindvolgsysteem
- Stagiaire is op de hoogte van gemaakte beleidsafspraken en weet ook waar zij deze informatie kan terugvinden

De pedagogisch medewerker is aanwezig en ondersteunt daar waar nodig

Daarnaast gelden op de babygroep nog een aantal beperkingen voor de stagiaires. Dit omdat we deels de stagiaires niet willen overbelasten met een te grote verantwoordelijkheid, deels om duidelijkheid te bieden over wat er van verwacht wordt.

- Geen baby's jonger dan 6 maanden verschonen, tillen of de fles geven
- Geen medische handelingen verrichten en ook niet temperaturen
- Stagiaires mogen met twee kinderen op de aangrenzende gang spelen
- Stagiaires mogen met 2 kinderen buiten spelen als een pedagogisch medewerker op het plein is

Let op. Er wordt altijd gekeken naar de persoonlijke competenties van onze stagiaires. Lopen zij voor of achter op de leerstof dan stellen we het stappenplan daar waar nodig bij.

10.4 Begeleiding van de stagiaire

Iedere stagiaire bij Kinderopvang 't Herdertje krijgt een stagebegeleider toegewezen. Dit is een pedagogisch medewerker die op desbetreffende groep werkzaam is. Samen met de locatiemanager wordt gekeken naar de ontwikkeling van de stagiaire met betrekking tot onder andere: beroepshouding, inzet, tonen van initiatief, zelfstandig werken en motivatie. Daarnaast worden de opdrachten vanuit de opleiding bekeken en beoordeeld.

De locatiemanager begeleidt de stagebegeleider en de stagiaire als er problemen of vragen zijn. Tussen de stagebegeleider en de stagiaire vindt minstens een keer in de twee weken overleg plaats over de voortgang van het leerproces.

11. Contact met de ouders

Een goed persoonlijk contact en een goede communicatie naar ouders vanuit de organisatie vinden wij erg belangrijk.

11.1 Contact tussen ouders en pedagogisch medewerkers VE

Een goed contact met alle ouders vinden wij van groot belang. De pedagogisch medewerkers VE zorgen ervoor dat zij de ouders goed op de hoogte houden van hoe het gaat met hun kind op de groep. Ook informeren zij naar hoe met het kind thuis gaat, hierdoor kunnen zij beter aansluiten bij ieder kind. De pedagogisch medewerker vertelt hoe het gegaan is, welke activiteit het kind gedaan heeft en eventuele bijzonderheden in bijvoorbeeld welbevinden en/of ontwikkeling van het kind. Vaak vertellen kinderen zelf ook aan ouders hoe ze het hebben gehad. In het ouderportaal worden foto's gedeeld.

Wij vinden het belangrijk dat alle ouders zich welkom en vertrouwd voelen op de groep en daarom is er in ons kindercentrum veel aandacht voor dit contact. Kinderen voelen het vertrouwen dat ouders hebben en dit helpt de kinderen om zich thuis te voelen op de groep.

11.2 Ouderbetrokkenheid bij Kinderopvang 't Herdertje

Bij Kinderopvang 't Herdertje vinden wij helderheid over onze visie en werkwijze erg belangrijk. Voor ouders en verzorgers moet duidelijk te zien zijn waar 't Herdertje voor staat. Deze duidelijkheid geven wij onder andere door onze werkwijze te beschrijven in verschillende beleidsstukken.

Daarnaast gaan wij graag met de ouders en verzorgers in gesprek over onze werkwijze. Wij hechten veel waarde aan hun inbreng.

11.3 Oudercommissie

Ouders en verzorgers kunnen om deze reden lid worden van onze oudercommissie. In deze oudercommissie denken zij mee over verschillende beleidszaken en geven zij advies. De oudercommissie vormt een vertegenwoordiging van alle ouders/verzorgers van 't Herdertje.

11.4 Het werven van leden voor de oudercommissie

Ouders worden tijdens de intake geïnformeerd over de mogelijkheid om lid te worden van de oudercommissie en het belang hiervan voor ouderen organisatie. Daarnaast hangt op elke vestiging een poster van de oudercommissie om

ouders uit te nodigen zitting te nemen in onze oudercommissie. 3 keer per jaar verschijnt een externe nieuwsbrief. Ook hierin worden ouders uitgenodigd om zitting te nemen in de oudercommissie.

11.5 Informeren en feedback vragen

Naast de oudercommissie zijn er andere manieren om ouders en verzorgers te betrekken bij de werkwijze van 't Herdertje.

- Ouders van de locaties waar te weinig of geen vertegenwoordiging is worden 1 week voor het OC overleg via ouderportaal op de hoogte gesteld van de aanstaand vergadering en agendapunten. Zij worden uitgenodigd aanwezig te zijn bij deze vergadering. Wanneer een ouder aanwezig wil zijn bij het overleg dient deze zich uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de vergadering per mail hiervoor op te geven bij de voorzitter van de OC, zodat ze de stukken toegestuurd kunnen krijgen.
- In de nieuwsbrief voor ouders wordt telkens 1 pedagogisch onderdeel van het pedagogisch beleid besproken.

Ouders worden actief betrokken bij de VVE activiteiten. Maatregelen om ouders te betrekken bij het VVE programma:

- twee keer per jaar worden ouders uitgenodigd voor een kort evaluatiegesprek;
- ouders krijgen voorafgaand aan een thema uitleg over het thema met woordenlijst en eventuele suggesties voor activiteiten thuis;
- ouders krijgen de liedjes die we zingen tijdens een thema op papier mee zodat ze dit thuis kunnen oefenen;
- ouders worden uitgenodigd mee te spelen op de groep waar de situatie zich hiervoor leent;
- ouders krijgen activiteit suggesties mee naar huis om thuis verder te spelen met het thema;
- De thema's worden afgesloten, hierbij worden de ouders uitgenodigd deel te nemen;
- waar nodig wordt voor ouders informatie vertaald of met pictogrammen gewerkt.

12. Feestdagen en verjaardagen

Wij besteden aandacht aan de gebruikelijke Nederlandse feestdagen, zoals Sinterklaas, Kerstmis, Sint Maarten en Pasen. De geloofsachtergrond van de kinderen speelt hierbij in principe geen rol. Bij andere specifieke feestdagen wordt alleen stilgestaan als er kinderen zijn die deze feestdagen vieren en hieraan ook in de groep aandacht willen besteden. Verjaardagen van de kinderen worden gevierd wanneer ouders dit willen.

Ouders beslissen zelf of zij willen dat hun kind zijn verjaardag op de groep viert. Indien zij het willen vieren spreken zij de datum van viering van te voren af met de pedagogisch medewerkers van de groep. Ouders mogen bij de viering aanwezig zijn. Er worden slingers opgehangen, verjaardagsliedjes gezongen en het kind krijgt een cadeautje. Er is de mogelijkheid voor het kind om te trakteren.

Wij vragen de ouders geen zoetigheid te trakteren (snoep), maar een gezonde traktatie.

Indien ouders vanuit (geloofs)overtuiging er de voorkeur aan geven dat hun kind aan bepaalde feestdagen of rituelen niet meedoet, dan kan dit overlegd worden met de pedagogisch medewerkers van de groep. Zij zullen met de ouders bekijken of en hoe zij aan deze wens tegemoet kunnen komen. Wij streven ernaar om de wensen van ouders op dit gebied te respecteren, mits dit uitvoerbaar is op de groep.

13. Afname van dagen

Kinderen van Spelenderwijs maken gebruik van één stamgroep welke 4 ochtenden per week geopend is. Zij komen op vaste dagen, zodat zij altijd op dezelfde dagen met dezelfde kinderen en pedagogisch medewerkers in de stamgroep zitten.

13.1 Het incidenteel opnemen van een extra dagdeel

Het kan voorkomen dat ouders eenmalig hun kind een extra ochtend naar Spelenderwijs willen brengen, omdat zij deze ochtend extra opvang nodig hebben. Wanneer de beroepskracht kind ratio het toelaat is dit mogelijk en gaat het kind op de afgesproken datum een extra ochtend naar de stamgroep. Ouders tekenen hiervoor een formulier waarin zij aangeven eenmalig extra opvang af te nemen.